

21 913

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (herziening van de tariefindeling voor rechtskundige diensten)

MEMORIE VAN ANTWOORD

13 december 1990

Tot mijn genoegen heb ik uit de snelle vaststelling van het voorlopig verslag mogen constateren dat de Kamer bereid is het onderhavige voorstel van wet met spoed te behandelen. Op de kritische kanttekeningen die bij deze procedure worden geplaatst zal ik later in deze memorie ingaan.

De leden van de C.D.A.-fractie wijzen erop dat de regering extra geld uittrekt voor de bestaande ondersteuning aan onvermogens die gebruik maken van diensten van advocaten en procureurs. Naar aanleiding hiervan vragen zij waarom die financiële ondersteuning niet nodig wordt geacht indien een minvermogene gebruik maakt van de diensten van een notaris. Ter zake merk ik op dat de financiële ondersteuning die op grond van de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogens wordt verstrekt hoofdzakelijk ziet op processuele rechtsbijstand waarvoor advocaten en procureurs met uitsluiting van anderen bevoegd zijn en waarbij sprake is van verplichte procesvertegenwoordiging. Artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden alsmede artikel 18 van de Grondwet bevatten een verplichting tot gefinancierde rechtshulp; dit om drempels te voorkomen voor de toegang tot de rechter. Op grond van deze tot de processuele sfeer beperkte regelgeving worden advocaten en procureurs, die het procesmonopolie bezitten, in voorkomende gevallen gefinancierd op grond van de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogens. Vorengeschetste situatie doet zich niet voor ten aanzien van notarissen. Dit is de reden dat ter zake geen financiële ondersteuning wordt verleend.

Deze leden vragen vervolgens of er werkzaamheden zijn die zowel door een advocaat of procureur dan wel door een notaris of deurwaarder worden uitgevoerd. Zij vragen of, bij een bevestigend antwoord, het risico bestaat dat door de financiële ondersteuning oneerlijke concurrentie in de hand wordt gewerkt.

In de eerste plaats zij opgemerkt dat die werkzaamheden door notarissen en gerechtsdeurwaarders waarop de voorgenomen maatregel per 1 januari 1990 ziet, werkzaamheden zijn die deze beroepsgroep wettelijk zijn opgedragen, met uitsluiting van andere beroepsgroepen. De overige werkzaamheden van notarissen en gerechtsdeurwaarders worden

voor de omzetbelasting reeds naar het algemene tarief belast. De werkzaamheden van advocaten en procureurs waarvoor de onderhavige tariefmaatregel geldt, zijn behalve de hiervoor aangegeven processuele werkzaamheden, waarvoor deze een «monopolie» hebben, ook andere werkzaamheden in de sfeer van het personen- en familierecht. Het is mogelijk dat er werkzaamheden zijn die zowel door de ene als de andere beroepsgroep worden uitgeoefend. Op het gebied van het personen- en familierecht kan bij voorbeeld sprake zijn van advieswerkzaamheden die zowel door advocaten als notarissen worden verricht. Het risico dat door de, in de woorden van deze leden, financiële ondersteuning in deze gevallen oneerlijke concurrentie in de hand wordt gewerkt is echter naar mijn mening nauwelijks aanwezig. Bij deze soort van werkzaamheden zal het doorgaans gaan om diensten door advocaten die vallen buiten het bereik van de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden; financiële ondersteuning wordt alsdan niet gegeven. Bovendien is de situatie na 1 januari 1991 deze dat zowel notarissen als advocaten ter zake het algemene btw-tarief dienen toe te passen.

Deze leden stellen ten slotte – daarin bijgevallen door de leden van de overige fracties – de vraag waarom de regering meent het wetsvoorstel zo laat te moeten indienen om vervolgens aan te dringen op spoedbehandeling voor kerst 1990. Zij vragen waarom de regering zo onzorgvuldig is in de voorbereiding van wetsvoorstellen.

Ter zake merk ik op dat de besluitvorming in het kabinet over wetsvoorstellen als het onderhavige, die een budgettaire achtergrond hebben, pleegt te worden afgerond in de zomer voorafgaand aan het jaar waarin de wijziging in werking treedt. Ook in dit concrete geval is dat zo gegaan: de besluitvorming in het kabinet heeft medio september 1990 plaatsgevonden, waarna het voorstel op 19 september aan de Raad van State is gezonden. De Raad van State heeft zijn advies uitgebracht op 19 november, waarna het voorstel bij Koninklijke Boodschap van 22 november is aangeboden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal; deze heeft het voorstel op 6 december aanvaard.

Ik realiseer mij dat de tijd die beschikbaar is voor de parlementaire besluitvorming beperkt is. Gezien de aard van het onderhavige wetsvoorstel meen ik echter dat deze besluitvorming niettemin op verantwoorde wijze kan plaatsvinden.

Ik hecht eraan, nogmaals mijn waardering uit te spreken voor het feit dat ook door uw Kamer wordt bijgedragen aan een voortvarende behandeling van het wetsvoorstel.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort